

IRJA JA TOIVO HAMUSEN RAHASTO

Mittava elämäntyö kenkäkauppiaina

Rahasto perustuu Veljekset Hamunen Oy:n lahjoitukseen 1961 ja 1963. Alkuperäinen nimi Veljekset Hamunen Oy:n rahasto muutettiin Irja ja Toivo Hamusen rahastoksi 1989. Nimessä säilyy muisto toimitusjohtaja Toivo Hamusen (11.9.1893–28.7.1981) ja hänen puolisonsa rouva Irja Hamusen (o.s. Valavaara, 20.8.1910–26.2.2002) elämäntyöstä. Rahasto on tarkoitukseltaan yleinen. Vähintään yksi apuraha jaetaan lääketieteelliseen tutkimustyöhön.

Veljekset Hamunen Oy oli August, Kalle, Toivo ja Eelis Hamusen 1917 Viipurissa perustama jalkineiden tukku- ja vähittäiskauppa. Sodan jälkeen toiminta siirtyi Helsinkiin. Laajimmillaan liikkeitä oli viisi: kaksi Helsingissä, kaksi Kouvolassa ja yksi Kotkassa.

Toivo Aleksanteri Hamunen syntyi Kirvussa. Hän oli vanhempiensa, nahkurimestari Juho Hamusen ja tämän toisen vaimon, Kristiina Loviisa Pehkosen kolmas lapsi. Yhteensä lapsia oli kuusi.

Toivo Hamunen aloitti uransa veljensä August Hamusen nahka- ja jalkinekaupassa 1908–1917 Kotkassa. August ja Kalle olivat Juho Hamusen ja tämän ensimmäisen vaimon, Hilda Aurora Päivelinin, lapsia, joita yhteensä oli yksitoista. Toivo kävi Kotkan kauppakoulua, josta valmistui 1912. Hänestä tuli Viipuriin perustetun kenkäkaupan toimitusjohtaja. Varsin pian omistus siirtyi kokonaan hänelle. Toiminta kasvoi, ja lopulta Viipurissa oli Punaisen lähteen torin ympäristössä kolme liikettä. Sodan jälkeen yritys siirtyi Helsinkiin Erottajalle valmistuneeseen Bensowin taloon, Eteläesplanadi 22:een.

Toivo Hamunen osallistui aktiivisesti alansa järjestötoimintaan. Hän oli Suomen Kenkäkauppiain Liitto ry:n Karjalan osaston puheenjohtaja, liiton hallituksen jäsen ja kunniajäsen. Hän toimi lisäksi Kenkäalan neuvottelukunnan varapuheenjohtajana ja Helsingin kenkäkauppias-

Hamuset Mäntytien kodissaan. Kuva: Mikko Hamusen arkisto.

yhdistyksen johtokunnassa ja oli yhdistyksen kunniajäsen. Hänelle myönnettiin Suomen Leijonan Ritarikunnan I luokan Ritari-merkki ja Keskuskauppakamarin kultainen ansiomerkki.

Toivo Hamusen harrastuksiin kuuluivat mieskuorolaulu ja teatteri. Hän sai Karjalan laulun ansiomerkkin.

Toivo ja Irja Hamunen solmivat avioliiton 31.12.1945 Helsingissä. Heille syntyi kaksi poikaa: Heikki Juhani (1946–2004) ja Mikko Tapani (s. 1948).

Irja Katariina Hamunen syntyi Turussa. Hänen vanhempansa olivat vaatturimestari Frans Petter Valavaara ja Anna Katariina Lehtonen. Hänellä oli kaksi nuorempaa veljeä, Veikko ja Helge. Päästyään ylioppilaaksi Turun suomalaisesta tyttölyseosta 1930 Irja opiskeli Handelshögskolan vid Åbo Akademiassa saaden samalla hyvän ruotsin kielen taidon. Irja Hamunen työskenteli perheyrytyksessä miehensä siirryttyä eläkkeelle 1968. Hänen harrastuksiinsa kuuluivat ruotsin, englannin ja saksan kielet sekä sotilaskotityö. Hän retkeili ja ulkoili mielellään, piti musiikista ja harrasti pianonsoittoa ja kuorolaulua. Hamusten Meilahden kodissa ollut flyygeli oli hänellä ahkerassa käytössä.

Osuuskunta Sigillum/Seija A. Niemi

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.